

18	„Romkowe Bagno”	obniżenie tereny porośnięte trzcinowiskiem i turzycowiskiem
19	„pro Natura”	łąki i fragment pola regularnie zalewane wiosną
20	„Listera”	fragment lasu w oddziale 62 a, b, c, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
21	„Garnierówka”	oddział 63 h, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
22	„Długas”	oddział 58 a, h, oraz 60 a w leśnictwie Głębowice, nadl. Wołów a także inne działki
23	„Żurawiec”	oddział 58 d, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
24	„Kumak”	na północny wschód od wsi Turzany
25	„Lok u Stelli”	na południe od wsi Czaplice
26	„Leopoldów”	oddział 11A i leśn. Stryjno, nadl. Wołów
27	„Ruskie Łąki”	na zachód od wsi Trzcinica
28	„Trzcinicki Łęg”	oddział 82 b, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
30	„Koziorogi”	śródpolne oczko wodne z przestojami dębów
31	„Sto Plamek”	fragment wilgotnej łąki
32	„Kokoszka”	śródleśne oczko wodne
33	„Polder”	kompleks podmokłych łąk
34	„Bielawka”	fragment podmokłej łąki
35	„Kseroterma”	murawę kserotermiczną na morenowym grzbiecie
36	„Stawek”	śródleśne oczko wodne
37	„Moczar”	oddział 136 i, j leśnictwa Smogorzów, nadl. Wołów
38	„Relikt”	oddział 135 g leśnictwa Smogorzów, nadl. Wołów
39	„Przytulią”	część oddziału 113 b (garb wzgórza), leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
40	„Primula”	oddział 107 b, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
41	„Winka”	południową część oddziału 107 a, leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów
42	„Trytony”	kompleks śródleśnych oczek wodnych, leżących w oddziale 100 d, g leśnictwa Głębowice, nadl. Wołów

Numeracja zgodna z opracowaniem „pro Natura”.

Podaje się przykładowe zakazy i nakazy dla projektowanych użytków.

Zabrania się:

- polowania, chwytania i zabijania dziko żyjących zwierząt,
- niszczenia nor i lęgów zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,
- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin, za wyjątkiem prac zmierzających do przywracania warunków poddanych ochronie,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleb oraz powietrza,
- zmiany stosunków wodnych, regulacji cieków wodnych i rowów melioracyjnych, za wyjątkiem działań zmierzających do poprawy stosunków wodnych z przyrodniczego punktu widzenia,

- wydobywania torfu i minerałów,
- niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania,
- wypalania roślinności,
- palenia ognisk,
- stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej i łowieckiej,
- prowadzenia działalności przemysłowej i handlowej,
- budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń i instalacji, za wyjątkiem prac konserwacyjnych linii wysokiego napięcia,
- ruchu pojazdów za wyjątkiem pojazdów rolniczych, zakłócania ciszy.

Nakazuje się:

- koszenie części łąk po 15 lipca, w miesiącach wyznaczonych przez służby ochrony przyrody,
- usuwanie zakrzaczeń wpływających na degradację stanowisk łąkowych,
- utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych, zapewniającego prawidłowy rozwój roślinności łąkowej i bagiennej.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Przewiduje się utworzenie następujących zespołów przyrodniczo - krajobrazowych:

- Wiński Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy - o powierzchni około 600 ha obejmujący szczytową część Wzgórz Wińskich, wraz z ich najwyższym szczytem (202 m n.p.m.).
- Białkowski Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy - o powierzchni około 150 ha obejmujący fragment Wzgórz Wińskich leżący w ich wschodniej części krawędziowej.
- Głębowski Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy - o powierzchni około 300 ha obejmujący fragment kotliny Żmigrodzkiej.

Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Północno - wschodnia część gminy leży w granicach obszaru zasobowego wód podziemnych Pradolina Baryczy - Głogów E 303. Przewiduje się objęcie wyznaczonego terenu najwyższą ochroną - ONO, i wysoką ochroną - OWO. Ochrona zostanie wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów.

9. ROLNICTWO I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

9.1. Warunki środowiska

Powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 24.918, 19 ha z czego użytki rolne zajmują 16.205 ha powierzchni, czyli 65% w tym grunty orne 12.756 ha, sady 34, 01 ha a trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) 3.414, 87 ha.

Klimat na terenie gminy jest łagodny, charakterystyczny dla Dolnego Śląska, a roczne opady atmosferyczne wynoszą ok. 540-600 mm.

Na wyniki produkcyjne gospodarstw rolnych, znaczny wpływ ma stan techniczny urządzeń melioracyjnych. Cieki podstawowe jak: Jezierzycza, Graniczna Woda, Łacha, Tynica, Niecieczna, Rów Stawowy - utrzymywane są ze środków budżetowych Państwa. Natomiast urządzenia melioracji szczegółowych (rowy odwadniające i nawadniające oraz sieć drenarska wraz z budowlami) zgodnie z przepisami „Prawa Wodnego” winne być utrzymywane przez właścicieli bądź użytkowników gruntów. Po ostatniej powodzi ze środków z budżetu Państwa odbudowano część cieków podstawowych, a mianowicie: Jezierzycę, Nieciecz, Tynicę wraz z częścią rowów szczegółowych oraz cieki szczegółowe takie jak: Oparzelisko, Kaczeniec, dopływ Kanału Dąbie, dopływ Kanału Odry z częścią pozostałych rowów szczegółowych.

Urządzenia melioracji szczegółowych są zaniedbane i wymagają znacznych, wieloletnich nakładów, aby nastąpiła wyraźna poprawa produktywności i atrakcyjności terenów gminy.

9.2. Użytki rolne

Średni wskaźnik bonitacji gleb wynosi 1, 41 i jest poniżej przeciętnej dla województwa. Bonitacja użytków rolnych w gminie przedstawia się następująco:

tab.6

Klasy bonitacyjne	Użytki rolne ogółem (z sadami)	Grunty orne	Użytki zielone
I, II	22,9 ha - 0,1 %	0,1%	-
IIIa, IIIb	3909,1 ha - 24,2%	26,1%	III- 17,4%
IVa, IVb	6720 ha - 41,4%	38,2%	IV - 53,3 %
V	4072 ha - 25,2%	25,5%	24,2%
VI	1393 ha - 8,6%	9,6%	4,9%
VIz	88 ha - 0,5%	0,5%	0,2%
	16205 ha - 100%	100%	100%

Ogólnie gleby należą do grupy gleb lekkich. Gleby słabe i najłabsze zajmują ok. 35 % a gleby dobre ok. 26, 0 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. 65% gruntów ornych to gleby żytne, 30 % - gleby pszenne i 5 % zbożowo-pastewne. Użytki zielone w 85 % zalicza się do gleb średnich a pozostałe do gleb słabych.

Na terenie gminy występuje znaczne zróżnicowanie glebowe, od kompleksu pszennego bardzo dobrego do kompleksu żytniego bardzo słabego:

Kompleks pszenno-żytni bardzo dobry obejmuje 22,9 ha powierzchni, co stanowi 0,1 % powierzchni gruntów ornych w gminie.

Kompleks pszenno-żytni dobry obejmuje 3.240 ha powierzchni, co stanowi ok. 26 % gruntów ornych w gminie. Kompleksy te występują we wsiach: Budków, Buszkowice, Dąbie, Iwnie, w Kleszczowicach, w Małowicach i Piskorzynie, Przyborowie, Raj czynie.

Kompleks pszenno-żytni wadliwy (gleby przede wszystkim brunatne, średnio ciężkie, trudne do uprawy mechanicznej) występuje we wsiach: Wińsko, Grzeszyn i Piskorzyna.

Kompleks żytni bardzo dobry zajmuje 1214 ha co stanowi 9,2 % powierzchni gruntów ornych w gminie. Większe powierzchnie tego kompleksu występują we wsiach: Białawy Wielkie,

Białawy Małe, Boraszyce Wlk., Budków, Krzelów, Moczydlina, Węgrzce, Wińsko i

Wyszęcice.

Kompleks żytnej dobrej zajmuje 2948,1 ha, co stanowi 22,3 % powierzchni gruntów ornych w gminie. Większe powierzchnie tego kompleksu występują we wsiach: Białawy Wielkie, Brzózka, Morzyna, Moczydlnica, Piskorzyna i Węgrzce. Są to gleby przewiewne i przepuszczalne.

Kompleks żytnej słabej obejmuje 3251,8 ha, co stanowi 24,6 % powierzchni gruntów. Największe powierzchnie tego kompleksu występują we wsiach: Konary, Kozowo, Krzelów, Moczydlnica, Morzyna, Słup, Smogorzów, Stryjno, Turzany, Węgrzce, Wyszęcice i Wińsko. Są to gleby zbyt przepuszczalne i przewiewne, słabo strukturalne i o niskim stopniu kultury. Kompleks żytnej bardzo słabej zajmuje 1041,6 ha, co stanowi 7,9 % powierzchni gruntów ornych. Kompleks ten występuje na terenie wszystkich obrębów z wyjątkiem wsi: Białków, Buszkowice Małe, Budków, Dąbie, Kleszczowice i Małowice.

Kompleks zbożowo - pastewny mocny obejmuje 816,1 ha, co stanowi 6,2 % powierzchni gruntów ornych. Największe powierzchnie tego kompleksu występują w obrębach wsi: Baszyn, Iwno, Orzeszków, Piskorzyna, Rudawa, Smogorzów Wielki, Wińsko. Kompleks zbożowo - pastewny słaby zajmuje 85,1 ha, co stanowi 0,6 % powierzchni gruntów ornych w gminie.

Użytki zielone

Kompleks 1z - użytki zielone bardzo dobre i dobre, zajmuje 9,5 ha, co stanowi 0,3 % ogólnej powierzchni użytków zielonych,

Kompleks 2z - użytki zielone średnie, ogólny obszar tego kompleksu wynosi 3152,7 ha, co stanowi 86,1 % powierzchni użytków zielonych. Największe powierzchnie tego kompleksu występują w obrębach wsi: Baszyn, Białawy Wielkie, Głębowice, Piskorzyna i Turzany.

Kompleks 3z - użytki zielone słabe zajmuje 497,9 ha, co stanowi 13,6 % ogólnej powierzchni użytków zielonych.

9.3. Podstawowe wielkości i wskaźniki.

Struktura gruntów wg form własności:

- w zasobach Skarbu Państwa znajduje się - 14824 ha, w tym w zasobach AWRSP 7783 ha.
- w zasobach komunalnych znajduje się 781 ha,
- w indywidualnych gospodarstwach rolnych znajduje się - 7943 ha powierzchni,
- w zasobach Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych znajduje się 1303 ha powierzchni.
- w innych zasobach znajduje się 67 ha.

Uwaga: grunty dzierżawione wykazane są jako własność ich właścicieli.

Struktura grup obszarowych

Liczba indywidualnych gospodarstw i działek rolnych wg Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r. wynosiła: 2085 szt.

Działki o powierzchni do 1 ha użytków rolnych stanowiły 948 gospodarstw.

Struktura gospodarstw wg grup obszarowych:

tab.7

Grupy obszarowe	Ilość	% udział
1 -2 ha	264	23,22 %
2-5 ha	341	29,99 %
5-15 ha	408	35,88 %
Powyżej 15 ha	124	10,91 %
Razem:	1137	100%

Struktura upraw:

- rośliny zbożowe 46%
- rośliny okopowe 10%
- warzywa 0,54%

Obsada zwierząt hodowlanych:

pogłowie bydła wynosi 2523 sztuk czyli 15 SD/100 ha UR

pogłowie trzody chlewnej 9711 szt. czyli 76 SD/100 ha UR

Budynki gospodarcze jak stodoły, obory, chlewnie są wykorzystywane w 70 - 80%. Szklarnie i tunele są wykorzystane w 100%.

10. TERENY OSIEDLOWE, ZABUDOWA

Zabudowę wiejską tworzą przede wszystkim obejścia i zagrody z towarzyszącą zielenią sadów i ogrodów. W większości wsi występują wyróżniające się skalą i formą przestrzenną zabudowania podworskie z budynkami obecnie różnorodnie wykorzystywanymi. W zainwestowaniu gminy wyróżnia się Wińsko, posiadające układ miejski. Najstarszą część miasta tworzy rynek i przyległe kwartały zabudowy w szachownicowym układzie ulic. Miasto rozwijało się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, zabudowa ciągnie się wzdłuż tych ulic pasami działek. Zabudowa rynku i okolic uległa w dużym stopniu redukcji.

1. Mieszkalnictwo.

W 1996 roku ilość mieszkań w gminie wynosiła 2558, ilość izb 9786, powierzchnia użytkowa - 179577 m². Daje to raczej korzystne wskaźniki - na jedną izbę przypada 0,94 mieszkańca a przeciętna powierzchnia użytkowa wynosi 19,6 m na 1 mieszkańca. Zdecydowana większość mieszkań znajduje się w zabudowie jednorodzinnej wolnostojącej. Większość zabudowy to zabudowa stara, przedwojenna.

Rok budowy mieszkań :

przed 1945 r	83,1%
1945- 1960 r	1,1%
1961- 1978 r	7,6%
1979- 1995 r	8,2%

Stan techniczny budynków jest często zły, wiele obiektów jest nieużytkowanych i w ruinie. Szczególnie zauważa się to w Baszynie, Boraszycach, Jakubikowicach, Kleszczowicach, Turzanach, Czaplicach.

Zabudowa wielorodzinna występuje poza Wińskiem głównie tam, gdzie były PGR, znajduje się ona w 13 miejscowościach w tym w: Głębowicach, Małowicach, Piskorzynie, Białawach, Smogorzowie.

Charakterystyczna dla gminy jest bardzo niewielka ilość zabudowy nowej. Występuje ona w Wińsku, Krzelowie, Orzeszkowie, Baszynie, Piskorzynie, Przyborowie, Iwnie. Ruch inwestycyjny jest mały; w 1996 przybyło 1 mieszkanie w domu jednorodzinnym,

2. Obiekty przemysłowe i wielkotowarowej produkcji rolnej.

Obiekty te występują bardzo nielicznie. Przemysłowe znajdują się w Wińsku: (piekarnia, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Drewnopak” sp. z o.o., hurtownie, baza Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej), natomiast produkcji rolnej w Budkowie, Kleszczowicach, Krzelowie, Rajczynie oraz Małowicach.

W Białawach Wielkich i Konarach znajdują się puste, nieużytkowane obecnie obiekty po PGR, w których kiedyś była hodowla trzody chlewnej.

3. Administracja Publiczna

- Większość urzędów skupionych jest w Wińsku: Urząd Gminy Wińsko, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wińsko”, Bank Spółdzielczy, Komenda Policji, Obwód Drogowy oraz Pogotowie Energetyczne i Leśnictwo. Leśnictwa znajdują się też w: Strynie, Głębowicach, Wińsku, Krzelowie.
- Organizacje i stowarzyszenia to: Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej, Polskie Stronnictwo Ludowe, Gminny Związek Kół i Organizacji Rolniczych.

4. Usługi publiczne.

Nauka, oświata i wychowanie.

- W Białkowie w centralnej części wsi znajduje się zespół pałacowo - parkowy, który jest własnością Uniwersytetu Wrocławskiego. Mieszczą się tu dwa obserwatoria; astro - i heliofizyczne.
- W gminie znajduje się 7 szkół podstawowych i jedno gimnazjum - w Wińsku. Szkoły podstawowe znajdują się:
 - w Wińsku - klasy 0-VI,
 - w Orzeszkowie, Rudawie, Krzelowie - szkoły podstawowe klasy I - VI,
 - w Moczydlnicy Klasztornej oraz w Iwnie klasy 0 i I-III,
 - w Głębowicach obecnie klasy I - VIII.

Kultura

W Wińsku znajduje się Ośrodek Kultury, z biblioteką gminną. Świetlice występują w 18

miejscowościach: Brzózka, Bucików, Domanice, Iwno, Kozowo, Małowice, Moczydlnica Klasztorna, Krzelów, Piskorzyna, Przyborów, Rajczyn, Rudawa, Słup, Smogorzów Mały, Staszowice, Stryjno, Turzany, Węgrzce, Wrzeszyn.

Biblioteki publiczne znajdują się w Głębowicach, Małowicach oraz Krzelowie. Kościoły znajdują się w następujących wsiach: Wińsko, Głębowice, Krzelów, Małowice, Moczydlnica Klasztorna, Orzeszków, Piskorzyna, Smogorzów Wielki.

Zdrowie i opieka społeczna.

W gminie znajdują się trzy ośrodki ochrony zdrowia.

W Wińsku i Głębowicach znajdują się Ośrodki Zdrowia, a w Krzelowie - Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego. W Wińsku też jest też Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminny Ośrodek Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na terenie gminy znajdują się dwie apteki prywatne: w Wińsku i Krzelowie.

Sport.

Boiska sportowe znajdują się w następujących miejscowościach: Wyszęcice, Wrzeszów, Węgrzce, Smogorzów Mały, Smogorzów Wielki, Rudawa, Moczydlnica Klasztorna, Krzelów, Białawy Wielkie. W Przyborowie urządzono plac zabaw dla dzieci. W Iwnie znajduje się Ośrodek Przedsiębiorstwa Kopalni Rud Miedzi „OAZA” z kąpieliskiem i domkami kempingowymi.

Łączność.

Na terenie gminy znajdują się trzy placówki pocztowo - telekomunikacyjne: w Wińsku, Krzelowie oraz Głębowicach.

5. Usługi komercyjne.

Na terenie gminy znajduje się:

- około 50 sklepów przeważnie małych, spożywczych z czego 16 jest w Wińsku, a 6 w Krzelowie,
- 26 zakładów rzemieślniczych; są to głównie warsztaty samochodowe i usługi stolarskie,
- 6 zakładów gastronomicznych; znajdują się one w: Wińsku, Głębowicach, Konarach, Krzelowie, Orzeszkowie i Rudawie,
- obiekty obsługi ruchu zmotoryzowanych: stacja paliw i parking drogowy w Wińsku.

6. Tendencje w kształtowaniu zabudowy.

Pod względem ilości decyzji dla inwestycji budowlanych ogółem, gmina zajmowała 31 miejsce w dawnym województwie wrocławskim.

Na terenie gminy uzyskano zgodę na przeznaczenie ponad 250 ha na cele nierolnicze i nieleśne w 37 miejscowościach. Prawie połowa tych terenów znajduje się w Wińsku. Wnioski o zmianę planu - dotyczą głównie obrębów Wińska, Krzelowa i Orzeszkowa, a w mniejszym stopniu Przyborowa, Małowic, Iwna, Baszyna. Wnioskodawcy pragną przede wszystkim przeznaczenia terenów rolnych na cele mieszkaniowe.